

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ «ПОЛТАВСЬКИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»

Навчально-науковий інститут денної освіти

Кафедра менеджменту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«ОСНОВИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ»

на 2023-2024 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс
Освітня програма/спеціалізація	«Бізнес-адміністрування»
Спеціальність	073 Менеджмент
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПБ НПП, який веде дану дисципліну, науковий ступінь і вчене звання, посада

Козюра Ігор Валерійович,
доктор наук з державного управління,
професор кафедри менеджменту

Контактний телефон	097-555-12-89 (Viber, WhatsApp)
Електронна адреса	ivko@ukr.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	http://www.mened.puet.edu.ua он-лайн: е-поштою, пн-пт з 08.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Опанування студентами базових теоретичних і практичних знань, умінь і навичок щодо становлення та розвитку, суті, сучасних підходів і проблематики організації та здійснення місцевого самоврядування як системного суспільного явища, з залученням зарубіжного і вітчизняного досвіду, з метою формування ефективного управлінського кадрового потенціалу на регіональному і місцевому рівнях.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції, семінарські заняття, індивідуальні та групові заняття, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; виконання навчальних завдань і завдань самостійної роботи; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Наявність базових знань з менеджменту, історії, економіки, права, політології
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПРН03. Знати теоретичні та прикладні засади державного управління та місцевого самоврядування. ПРН04. Знати та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень.	• ЗК01. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями. • ЗК02. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. • ЗК03. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій... • ЗК04. Здатність бути критичним і самокритичним. • ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. • ЗК06. Здатність працювати в команді. • ЗК07. Здатність планувати та управляти часом. • ЗК08. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. • ЗК09. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. • ЗК10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово • ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії. • ЗК13. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів діяльності).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Сутність, історичні аспекти становлення й розвитку місцевого самоврядування в Україні		
Тема 1. Місцеве самоврядування: сутність і основні поняття	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 2. Становлення місцевого самоврядування на Русі та у литовсько-польську добу	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 3. Організація місцевого самоврядування на українських землях у часи козаччини	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою

Тема 4. Система органів місцевого самоврядування в Україні після ліквідації української державності у складі імперії	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 5. Місцева влада в добу національно-визвольної боротьби та у радянський період.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 6. Розвиток місцевого самоврядування в незалежній Україні. Децентралізація.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Модуль 2. Світовий досвід та вітчизняна практика місцевого самоврядування		
Тема 7. Зарубіжні моделі місцевого самоврядування	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 8. Технології і практики діяльності місцевої влади в близькому та далекому зарубіжжі	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 9. Правові засади сучасної системи самоврядування в Україні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 10. Матеріальні та фінансові основи місцевого самоврядування в Україні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 11. Основи демократії на місцевому рівні	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою
Тема 12. Муніципальний менеджмент і перспективи розвитку територіальних громад	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Виконати завдання для самостійної роботи. Опрацювати навчальні матеріали і документи, рекомендовані викладачем, за темою

Інформаційні джерела

1. Конституція України (у чинній редакції).
2. Європейська хартія місцевого самоврядування. *Європейська хартія місцевого самоврядування та розвиток місцевої і регіональної демократії в Україні*. Київ: Крамар, 2003. С. 71-78.
3. Виборчий кодекс України (редакція від 01.08.2021 р.).
4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 р. (зі змінами)
5. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» від 5 лютого 2015 р. (редакція від 14.05.2020 р.).
6. Закон України «Про службу в органах місцевого самоврядування» від 7 червня 2001 р. (зі змінами).
7. Закон України «Про статус депутатів місцевих рад» від 11 липня 2002 р. (зі змінами).
8. Закон України «Про органи самоорганізації населення» від 11 липня 2001 р. (зі змінами).
9. Закон України «Про засади державної регіональної політики» від 5 лютого 2015 р.
10. Ворона П.В. Місцеве самоврядування в зарубіжних країнах: досвід для України: [навч. посіб. для депутатів місцевих рад]. Київ: [Ун-т "Україна"], 2011. 209 с.
11. Децентралізація влади: порядок денний на середньострокову перспективу: аналіт. доп. / [Жаліло Я.А., Шевченко О.В., Романова В.В. та ін.]; за наук. ред. Я.А. Жаліло. Київ: НІСД, 2019. 192 с.
12. Енциклопедія державного управління : довідк. вид. У 8 т. Київ: НАДУ при Президентові України, 2011. Т. 5: Територіальне управління.
13. **Історія та теорія місцевого самоврядування: навч. посібн.** / О.М. Руденко, **І.В. Козюра**, Н.В. Ткаленко, В.Г. Маргасова. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 226 с. URL: <http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/6183/1/istoriyaiteoriyams.pdf>
14. Місцеве самоврядування: словник-довідник: навч. посібн. / [уклад. О.М. Руденко, І.В. Козюра, Н.В. Ткаленко та ін.]. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 182 с. URL: http://dspace.puet.edu.ua/bitstream/123456789/6234/1/ms_slovyk-dov.pdf
15. Лазор О.Д., Лазор О.Я., Юник І.Г. Основи публічного управління та адміністрування : навч.-метод. посібн. 2-е вид. Київ: Ліра-К, 2021. 268 с.
16. Козюра І. Розвиток місцевого самоврядування в Канаді: історико-управлінські студії. *Канадознавство: мова і суспільство [Текст]: кол. моногр. = Canadian Studies: Language and Society [Text]: collective monograph*. Луцьк: Вежа-друк, 2021. С. 12-54.
17. Місцеве самоврядування в Україні: сучасний стан та основні напрями модернізації : наук. доп. / авт. кол.: Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, В.В. Толкованов, Ю.П. Сурмін, І.В. Козюра та ін.; за заг. ред. Ю.В. Ковбасюка. Київ: НАДУ, 2014.
18. Koziura I., Koltun V. Leadership approach for decentralization and administrative-territorial reform. *SOCIOWORLD. Social research & behavioral sciences*. 2021. Vol. 06. Issue 04 (01). PP. 32-38. URL: <https://zenodo.org/record/5781845/files/Socio-world-6.04%2801%29.2021.pdf?download=1https://scia.website/index.php/swd>
19. Посібник для керівництва органів місцевого самоврядування щодо побудови системи інституційної доброчесності. USAID, 2022, 92с. URL: https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/809/Mayor_book_v7_WEB_FINAL.pdf.
20. Офіційний сайт Президента України. - <http://www.president.gov.ua>
21. Верховна Рада України – <http://www.rada.gov.ua>
22. Кабінет Міністрів України (портал) – <http://www.kmu.gov.ua>
23. Асоціація міст України – www.auc.org.ua
24. Децентралізація в Україні – www.decentralization.gov.ua

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

- Політика щодо термінів виконання та перескладання: завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- Політика щодо академічної доброчесності: студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність» (http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_akademichnu_dobrochesnist_2020.pdf); списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.
- Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, зміни в організації навчального процесу, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.
- Політика зарахування результатів неформальної освіти: <http://puet.edu.ua/uk/publiczna-informaciya>, http://puet.edu.ua/sites/default/files/polozhennya_pro_zarahuvannya_rezultativ_neformalnoyi_osvity_0.pdf

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-6): відвідування занять (6 балів); захист домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (6 балів); доповіді з рефератами та їх обговорення (6 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Модуль 2 (теми 7-12): відвідування занять (6 балів); захист домашнього завдання (6 балів); обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання навчальних завдань (6 балів); доповіді з рефератами та їх обговорення (6 балів); тестування (10 балів); поточна модульна робота (10 балів)	50
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни